PETRIENOHUT-VARVASGEKKO

Stenodactylus petrii

(Engl: Anderson's Short-fingered Gecko, Petri's Thin-Fingered Gecko, Desert Marble Sand Gecko, Israeli Dune Gecko)

Ohutvarvasgekkojen sukuun (*Stenodactylus*) lukeutuu 11 lajia. Petrienohutvarvasgekko on lajeista Suomessa terraarioeläimenä yleisin. Laji on hyvin pieni, pituutta kertyy tyypillisesti noin 9-11 cm häntä mukaan laskien.

Petrienohutvarvasgekon levinneisyysalue luonnossa kattaa Marokon, Algerian, Tunisian, Egyptin, Etelä-Israelin, Sudanin, Senegalin, Mauritanian, Malin, Libyan, Eritrean ja Nigerian kuivat, hiekkaiset arot ja aavikot.

Petrienohutvarvasgekko on aktiivisimmillaan öisin ja kuten monilla muillakin yöaktiivisilla liskolajeilla, sillä on pystypupilli. Lajin värityksessä on suuriakin eroja, värit vaihtelevat yksilöittäin punertavasta ruskeaan ja harmaaseen.

Nimensä laji on saanut William Matthew Flinders Petrien, kuuluisan egyptologin mukaan.

TERRAARIO

Ohutvarvasgekkoja voi pitää yksin, pareittain tai mieluiten useampi naaras yhden koiraan kanssa. Jonkinlainen terraarion minimikoko pienelle ryhmälle liskoja on 40 litraa. Tätä pienemmässä terraariossa lämpötilaerojen luonti voi olla vaikeaa. Varmista terraarion riittävä koko jo ostotilanteessa Faunattaren henkilökunnalta.

Terraarion pohjapinta-ala on tärkeämpi kuin terraarion korkeus, sillä ohutvarvasgekot viettävät lähes kaiken aikansa maan tasalla. Luonnossa laji kaivautuu hiekkaan kasvien juurien varaan tekemiin tunneleihinsa valoisaksi ajaksi. Luolan suun liskot lakaisevat hännällään umpeen.

Terraarioon laitetaan piilopaikoiksi kaarnanpaloja ja muita liskoille turvallisia somisteita, joiden alle ne voivat mennä piiloon. Mahdolliset kiviröykkiöt ja muut rakennelmat on tehtävä niin tukeviksi, etteivät liskot voi rakennelmia romauttaa ja vahingoittaa näin itseään.

Kasveina voidaan käyttää silkkikasveja ja oikeita kasveja, mm. piikittömiä mehikasveja.

Pohjamateriaaliksi laitetaan hienojakoista hiekkaa noin 5 cm paksu kerros. Terraariossa voidaan pitää erillistä turveastiaa (ns. wet-box) tai turvenurkkausta, jossa kosteus pidetään korkeampana kuin muualla terraarion pohjalla. Laji on kotoisin hyvin kuivilta alueilta, joten huolehdi, ettei terraariosta tule liian kostea, valtaosan pohjasta tulee olla kuiva. Sopiva suhteellinen ilmankosteus terraariossa on noin 45 %.

Terraariota sumutetaan vedellä kevyesti muutaman kerran viikossa, jotta liskot voivat juoda sumutetuista tipoista. Kaiken varalta terraarioon voidaan laittaa matala vesiastia, vaikkakin laji käyttää vesiastiaa vain harvoin.

Viilein alue terraariosta saa olla noin 20 astetta, lämmittelypaikalla lämpötila saa päivisin kohota 35 asteeseen. Yöksi lämpötila saa laskea muutamalla asteella, lämmitys sammutetaan yöksi.

Lämmönlähteenä voi lämpöpaikalla käyttää lämpömattoa, lämpölamppua tai hehkulamppu-spottia, joka suojataan siten, ettei lisko pääse siihen itseään polttamaan.

Valaistuksena on hyvä käyttää UVB-loisteputkea. UVB -säde on liskoille tärkeä, sillä sen ansiosta ne pystyvät kehittämään elimistössään D3-vitamiinia, joka vaikuttaa kalsiumin imeytymiseen niiden elimistöön. Myös yöaktiivisille lajeille UVB-valaistusta suositellaan.

RAVINTO

Ohutvarvasgekko on hyönteissyöjä. Ruokalistaan kuuluvat pienet sirkat, jauhomadot, buffalomadot, banaanikärpäset, vahakointoukat ja –perhoset sekä muut pienehköt hyönteiset. Voit myös itse pyydystää hämähäkkejä, pieniä perhosia, toukkia ym.

Mitä monipuolisemmaksi ruokavalion saat, sen parempi.

Liskot on hyvä ruokkia poikasina joka päivä tai joka toinen päivä, täysikasvuiset liskot voidaan ruokkia kaksi, kolme kertaa viikossa. Sopiva ruokamäärä on ruokaeläinten koosta riippuen 3-4 ruokaeläintä liskoa kohti.

Tarjoa monivitamiinijauhe ja kalkkijauhe joko pyöräyttämällä ruokaeläimet vitamiini-kalkkijauheessa ennen ruokintaa tai ripottelemalla jauhe gekon nenän päälle, josta se itse nuolaisee sen pois. Jälkimmäisellä tavalla pysyt paremmin selvillä siitä, kuinka paljon eläin todella on vitamiinijauhetta saanut.

Alle puolivuotiaille eläimille kalkki ja vitamiinit tarjotaan jokaisen ruokintakerran yhteydessä, vanhemmille kerran, pari kuussa riittää. Vältä yliannostelua.

LISÄÄNTYMINEN

Ohutvarvasgekkoja on onnistuneesti lisäännytetty terraarioolossa myös Suomessa.

Sukupuolet voi täysikasvuisista yksilöistä erottaa suhteellisen helposti. Vertaile liskojen peräaukon tuntumassa, takajalkojen sisäsivuilla olevia rauhasrivejä: uroksella V:n muotoinen rauhasrivi on selkeästi näkyvissä. Lisäksi uroksen viemärisuolen eli kloaakin takana erottuvat uroksen hemipenis-pullistumat selkeinä kohoumina.

Samassa terraariossa voidaan pitää useita liskoja, jopa useita koiraita. Yksi koiraista on kuitenkin hallitsevin ja se estää muita koiraita parittelemasta naaraiden kanssa. Paras ratkaisu on laittaa samaan terraarioon kahdesta neljään naarasta yhden koiraan kanssa.

Lisääntyäkseen liskot kaipaavat noin kuukauden pituisen talvilevon. Joulukuussa terraarion lämpötilaa lasketaan siten että päivälämpötila on noin 20 astetta, yölämpötila asteen pari vähemmän. Valaistuksen määrää vähennetään kahdestatoista tunnista kuuteen tuntiin. Talvilevon ajaksi liskojen ruokinnan määrää tuntuvasti vähennetään. Puhdasta juomavettä tulee olla jatkuvasti liskojen saatavilla.

Tammikuussa terraarion lämpötila ja valaistusaika palautetaan normaaliksi. Parittelu tapahtuu piakkoin lämpötilan noston jälkeen. Parittelu saattaa vaikuttaa hyvinkin aggressiiviselta. Koiras vaanii naarasta ja yllättäen tarttuu sitä niskasta tai etujalasta leuoillaan. Mikäli naaras ei ole halukas paritteluun se ääntelee kimeästi, jotta koiras irrottaisi otteensa. Parittelukautena koiraatkin voivat äännellä kimeillä piipityksillään normaalia enemmän.

Ohutvarvasgekot munivat 1-2 munaa kerrallaan. Munat voi kantoajan loppupuolella usein erottaa naaraan vatsasta. Naaras munii munat hiekkaan kaivamaansa koloon ja peittää munat huolellisesti muninnan jälkeen. Tämän jälkeen se saattaa hetken viivähtää munien luona, mutta siirtyy pian pois jättäen munat hautumaan hiekan alle.

Munitut munat on hyvä siirtää erilliseen haudonta-astiaan, jonka pohjalla on kosteaa vermikuliittia. Munien siirrossa tulee olla varovainen, niitä ei saa kääntää, vaan ne tulee siirtää täsmälleen siinä asennossa kuin ne on munittu. Munat haudataan vermikuliittiin siten että noin puolet munasta jää vermikuliitin yläpuolelle. Poikaset kuoriutuvat muutamassa viikossa, kun haudontalämpötila on 28-30 astetta.

Poikaset syövät pieniä hyönteisiä, muista kalkin ja vitamiinien lisäys ruokaan.

MUUTA HUOMIOITAVAA

Toisin kuin nisäkkäät eivät matelijat odota hoitajaltaan yhteisiä seurusteluhetkiä. Liiallinen käsittely saattaa pahimmassa tapauksessa aiheuttaa niille stressiä, josta saattaa seurata ruokahaluttomuutta ja muita ongelmia. Jos lisko lakkaa pitkäksi aikaa syömästä, käyttäytyy oudosti tai on sairaan oloinen, ota yhteyttä matelijoihin perehtyneeseen eläinlääkäriin.

Huolehdi hygieniasta, monet matelijat saattavat kantaa luonnolisena suolistobakteerinaan salmonellabakteeria.

Teksti ja kuvat © Faunatar-ketju. Ohjeen jakaminen ja kopiointi sallittu ainoastaan Faunatar-ketjun myymälöille.